

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 16.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 160 K, félfévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felolvasó szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Igen szomorú az a kimutatás, mely arról szól, hogy mennyi pénz ment külföldre ebből az utszéli, koldusnál is koldusabb országból, csupán úgynevezett luxus-cikkekkért a lefolyt egy esztendő alatt. Nem kevesebb, mint két milliárd korona. Még elgondolni is merés, hogy egy hét milliónyi lakosságot számláló, éhes, rongyos, nyomorék országban ekkora fényezés lehessen. Százerek és százerek kiabálnak jajgató szájjal kenyér után: tíz- és tízezrek fűtőanyag után sóhajtoznak: más tízezrekre pedig valóságos mennyei boldogság lenne, ha volna egy jó meleg ruhadarabkád, mely dülögő tagjaikat befedi. És míg ezek panaszkodnak és könnyes szemmel tekintenek a borongós magyar ég felé, addig milliók és százezrek vándorolnak ki a határon, hogy rajtuk suhogó selymet, kábitó parfümöt, csillogó ékszer, pompás szépítőszereket, hárszagos, puha, drága prémet vásároljanak a valutautazók asszonyainak, az elhíjasodott bankdirektornéknak, a siberek kurtaszoknyás nejeinek, a fővárosi nagy és kis kokottoknak, a kis város bukott nőinek s az ezeket vagyoni és erkölcsi romlásuk árán is majmoló szerencsétlen páriáknak, hogy undorító tobzódásuk, eszméletlen dívatörületük minél szédtöbb mértékben kelégtelenség... Majd két évzaddal ezelőtt egy szociálista szónoktól (nem szégyenlem leírni, mert az igazság akkor is az volt és ma is az marad) a következőket hallottam: „Vegyük le a husról az adót, tegyük rá a selyem harisnyára, vegyük le a kenyérről az adót, tegyük rá a briliáns fülbevalóra stb., mert akinek van pénze ezeket megvásárolni, legyen pénze a ráeső hatalmas fényezésű adót is megfizetni.” Mu a nyomor, a kétségbeesés nagyjában, midőn az intelligencia legnagyobb része lyukas cipőben, foltos ruhában jár, a polgárság a rettenetes adók terhe alatt görnyedve nyög, ma, mikor milliók éheznek, nyomorognak, döderegnek, fáznak, ma aranyigasság ez, ma nincs szükség százezer és százezer koronás prémekre, milliókat érő ékszerekre: ma kenyérré, ruhára, elsődendő életszükségleti cikkekre van szükség. Töjjon a kormány drákói rendszabályokkal és szabjon határt a fényezés örületének a legsúlyosabb adókkal. Más oldalról pedig maga a társadalom, főként ennek nemes és józslésű nőtágjai, egyesek és testületek lépjenek erélyes akcióba és tegyék lehetetlenné, hogy milliók nyomorúsága mellett a felhízott és beestelenül meggazdagodott tízezrek kárhuzatba taszítsák nélkülöző embertársasukat. Mert higgyék meg, jobban illik a szomorú magyar jelenhez a „kék festőbéli”, mint a csillogva suhanó párisi rongy.

TÁVIRATOK.

Nemzetgyűlés.

Budapest, dec. 10.

A nemzetgyűlés mai ülését 10 órakor nyitotta meg Gaál Gaszton elnök. A gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után az indítvány és az interpellációs könyv felolvasására térnek át. Négy interpellációt jegyeztek be, melyekre a ház 1/2 óraor ter át.

Szmrecsányi, a külügyi bizottság előadója előterjeszti a külügyi bizottság jelentését, mely az Egyesült Államokkal kötött békeszerződés becikkelyezéséről szól. Gaál Gaszton elnök felolvassa a Beniczky képviselőtől kapott levelet, mely szerint a mentelmi ügyek tárgyalásán való megjelenését kéri, amennyiben, mint írja, Rubinek előadó tegnapi beszéde után, amely hamisan van megvilágítva, nem kérem, hanem követelem az Elnök úrtól, hogy a szükséges intézkedéseket tegye. (Nagy zaj.) Az elnök: Kérem az urakat, hogy véleményüket a vita során fejtsék ki, annyival is inkább, mivel a nyert értesülésem szerint Lorentz százados vallomása teljesen meghamisítva került a Ház elé.

Gaál Gaszton elnök: Nekem, mint elnöknek a Házzabályok semmi módot nem adnak arra, hogy ebben a kérdésben bármilyen irányban intézkedhessem. Az intézkedés a Nemzetgyűlés joga, ennél fogva ezt a levelet a javaslattal kapcsolatosan lehet tárgyalni.

Rassay Károly: Ez úgy, kérem, tisztelt nemzetgyűlés, természeténél fogva olyan, hogy azt a tárgyalás végére halasztani nem lehet. Kérem tehát az elnök úrtól, hogy adjon módot arra, hogy a nemzetgyűlés elfölött most dönthessen. Kérem a nemzetgyűlést, méltóztassék e kérelem teljesítését elrendelni és utasítsa a kormányt, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket arra, hogy Beniczky képviselő a Házban megjelenhessék.

Gaál Gaszton: Én nem elnökí proposíciót tettem, hanem csak azt, amit a házzabályok előírnak. A szónokok közül az első felszólalónak alkalma lesz a levéllel kapcsolatban proposíciót tenni.

Ezután Somogyi István, a mentelmi bizottság kisebbségi véleményének előadója emelkedett szólásra. Rubinek István a mentelmi bizottság többségi véleményének előadója tegnap azt mondta, hogy a mentelmi jog, mint minden államnak, úgy a magyar államnak is fontos alkotmányos biztosítékát képezi. Ezután a mentelmi bizottság többségi véleményével foglalkozik.

(Folytatása a Legújabb rovatban.)

Eljön-e végre a mi aratásunk?

(—y.) Ha felületesen, „valahogy csak lesz, mert úgy még nem volt, hogy valami-kép ne lett volna”, vesszük a mi saját magunk ügyét, akkor bátran elmondhatjuk, hogy ebben az országban a keresztény magyarság aratása soha, de soha el nem érkezik, hanem robotosa, egyszerű kihasználtság lesz annak az élelmes sziriai fajnak — amelyet elég botorul — önmagunk ültettünk a nyakunk köré.

Ha Bethlen miniszterelnöknek be-köszöntő, illetve bemutatkozó beszédét olvassuk, amelyet a t. Házban mondott a zsidókérdésről, akkor is elmondhatjuk — ha úgy lesz, ahogy Bethlen gondolja —, hogy a keresztény magyarságot learatják, de ő maga soha nem fog saját hazájában aratni.

Csakhogy nagyot változott ám a világ, ne feledjék el azok, akik adafenn egész életüket alkudozással és megalkuvással töltik. A világháború vérzivatarjaiban megedzett magyarság kinőtt a gyermeknadrágból és akik jussát elalkusszák, vagy lealkusszák, azokkal leszámol a legközelebbi választásoknál. Zsidó liberalizmus fojtogató karmai közé nem hagyja magát odakötni többé, hogy ismét kirángassák lába alól az édes anyai földet, amelyért csak nem régen is, annyi vért, tömérdek életet áldozott.

Oh, magyar magvetők! nagyszerű hősei a véres vetésnek! Ma titek ez az ország, titek az emberi szenvedés, az emberi vér, az emberi munka minden szent jogán. Akinek egy darab földje van, a ti véretek árán bírja, aki élvez, a ti szenvedések árán élvezhet, aki eszik, a ti szörnyű inségtek árán etetik. A politikus ágalhat zsákmányra készen, mert ti hősök voltatok, a börze zabálhat, mert ti nyomorogtatok, s hazudhat megint az idegen zsidó sajtó, mert ti védteket fajtók örök emberi igazságát. Tietek minden, amit eladnak, tietek minden, amit vásárolnak, tietek minden, szent magvetők, tietek a magyarság és mindenki más csak rabló és bitoló ezen a földön.

Letörhetetlen joga a ti vetésnek a magyarságnak! Ez az elvetett jog most még ott szunnyad millió és millió éhez, nyomorgó, megrabolt magyar szive mélyén. Még rablott bősége garmadán dajnáva dorbézol a szemérmetlen idegen. Még méltatlan kalandorok hamisítják meg a történelem hangját. De higgyetek az emberiségben megvalósuló örök igazságban, magyar magvetők. Vajudik a világtörténelem s az emberiség roppant tavasza közeledik. Ki fog kelni minden

szent vetés, kihajt majd a ti vetéstekek is. Az emberi és isteni jog szükségyszerűségével, az emberiség minden tisztá almának elodázhatatlan megvalósulásával eljön a ti aratástok, tartásotok készen a kaszát, nagyszerű, hős, szent magyar magvetők!

Tudomány-e a mezőgazdaság?

A legutóbbi évtizedben, úgy tudományos folyóiratokban, hírlapokban, szakkönyvekben, mint egyebütt a társadalmi életben, igen sok szó esett a mezőgazdaságról, vele kapcsolatban a belterjes gazdálkodásról. És igen sokszor felvetődött a kérdés: vajjon tudomány-e a mezőgazdaság, melyet tanulni kell és lehet, mely fejlődésre, haladásra van hivatva?

Ma, a vesztett háború után, midőn iparunk pang, kereskedelmünk semmivé lett, országunk háromnegyed része természeti kincseivel együtt idegen nemzetiségek könnyű prédájává vált és a magyarság egy tenyérnyi földterületre összsűgöregedve, már csak mint földműves nép jöhet a nagy világ előtt valamiképp számításba, ma az általános közfigyelem a mezőgazdaság felé irányul. Ép egy négyed század, egy erkölcsi és anyagi javakban mérhetetlen talán soha nem pótolható károkat okozó háború, két véres forradalom kellett ahhoz, hogy a magyarság — talán éppen a kényszerítő körülmények folytán — ráeszméljen arra, amit már a külföldi, talán nem éppen agrár államok már régen beláttak, hogy a mezőgazdaság ép olyan tudomány, mint akár a technika, akár a gyógyászat. Gondoljunk csak vissza, hol állott a technika egy század vagy akár csak egy félszázaddal ezelőtt, hol voltak mindazok a nemes találmányok, melyek ma már az emberiség javát, boldogulását szolgálták, melyeken nagyapaink mint hoimi ördögös masinákon csudálkoznak, míg mielőttünk már megszokott, egyszerű és köznapi. Hol állott a gyógytudomány?! A kuruzslásból pár évtized alatt csodás, szinte isteni tudománnyá vált. És az ipar, az építkezés és az emberi agy más sok ezer teljesítménye minő mértékű előrelépésekkel haladt a tökéletesbülés felé. Méltán kérdezhetjük: csupán a mezőgazdaság nincs haladásra, tökéletesbülésre hivatva, csupán a mezőgazdaságnak kell stagnálni a faeke mellett? Úgy látszik, nálunk igen, de a külföldön ma már a mezőgazdaság: tudomány. Németországban százával vannak alsóbb, közép és felsőfokú gazdasági iskolák, hol nem botos ispánokat és gazdatiszteket képeznek uradalmak részére, hanem a nemes gazdák oktatják gyermekeiket a legregibb, a legvisszamaradottabb, de egyben a legnagyobb haladásra váró tudományra: a mezőgazdaságra. Angliában — hol pedig ugyancsak elenyésző csekély a földműveléssel foglalkozók száma — már egy negyedszázaddal ezelőtt egyetemet létesítettek a mezőgazdasági tudományok számára.

Nálunk egyszerűen ráfogták a gazdaközönzésre, hogy nem szeret tanulni, így azután egy csapásra minden el lett intézve.

Az ok pedig egészen más volt: „a paraszt maradjon az eke szarva mellett!” Innen azután az a sajnos következmény, hogy Magyarországon nem tudták a mezőgazdaságot kultúrává, tudománnyá fejleszteni s ez nem a gazdák nem-akarásán miútt, hanem egyes arra illetékes körökön, kik nem akarták, vagy talán nem tudták módot nyújtani a tanulásra. Innen azután, hogy ezernyi-ezer kérdés még ma is megoldatlan probléma, ezernyi-ezer kérdés még ma is a kuruzslások korszakát éli. Mert a mezőgazdaság tudomány, amely tudományát nem ápolnak, fejlesztenek, tanítanak, az nemcsak hogy nem halad, nem emelkedik a kor kívá-

nalmainak magaslatára, de egyszerűen visszafejődik. Avagy nem tudás kell-e a szántás-vetéshöz, a vetőmagok mikénti megválasztásához, a nemesített vetőmagokkal való gazdálkodás helyes belátásához, a vetemények különböző betegségeihez való felismeréshez, ezek mikénti gyógyításához, a talajjavító növények megválasztásához, az állattenyésztés, nevelés, szaporítás, keresztezés, nemesítés, a gyümölcsstermeléshez, a gyümölcsfák gondozásához stb., stb. Ezer és ezer kérdés, melynek megokolását csak a tudás adhatja, melynek fejlődését csak a tudomány vívheti előre.

Ma — sajnos — a mezőgazdaságnak kell kikényszeríteni az anyatömböt mindent, nem csak ételmünket, de vele együtt ruházatunkat, aranyunkat, ezüstünket; vasunkat, rezünket, sőnkat, szegűnkét, mindent, mire a szegény magyarnak szüksége van. Mezőgazdasági ország létünk, ebből kell megélni, éppen azért tudománnyá kell hogy fejlesszük azt a foglalkozási ágat, mely ma életünket adja.

Itt csak néhány vonással érintettem ezt a nemzeti létünkre beláthatatlanul fontos kérdést, és őszinte szóval örülnék, ha ezt az általam itt röviden fölvetett problémát az arra hivatottak lapunk hasábjain szakszerű hozzászólásaikkal megvilágítanák és menül szelésebb mederben ismertetnék és kifejeznék, hogy vajjon tényleg tudomány és pedig olyan tudomány-e a mezőgazdaság, melyre a legegyszerűbb gazdának is szüksége van napjainkban, hogy a nemzet és országmentésben reáharuló magasztos feladatoknak méltóképpen megfelelhessen. D.

A szatócok diktatúrája.

Szerintük minden drágaságnak a buza az oka.

Ha, valuta esik, a kiscgazda az oka, de ha emelkedik, akkor a Náthán veri a mellét.

(—) Hiába! Nagy mesterek a drága liberalizmus tején felcseperedett pult mögötti zsidaink abban, hogyan kell minden áremelkedésért a kiscgazdát okozni és hogyan kell ezt a saját zsebük tömésére kihasználni. Hozzá még az az erkölcsi sikerük is meg van, hogy a balek fogyasztóval agya-főbe átkoztatják a parasztot. Pedig az egész nem más, mint ennek a raffinált fajnak a szatócok furlangja.

Ha a valutánk romlik, akkor szinte óráról, órára emelik a bolti portékák árait. „Ja! Mert a valuta romlik, a valuta esett!” Így ágálnak, amikor a szerencsétlen vevő zsörtölődni mer a rettenetes árak miatt. A buzánál azonban a viláért sem hajlandók elismerni, hogy emelkedhet az ár, amikor a valuta esik. Ja! A buza az más! Úgy látszik, hogy a valuta esésének kihasználása, az csak az ő monopóliumuk. Istenkém! Úgy-e milyen bölcsek? ... Ekkora bölcességgel kár, hogy itt maradnak nálunk!

No de mindegy! Ez a liberális „jogrend”. Józan észszel most már azt lehetne következtetni a fönti igazságból, hogy ha a valuta viszont emelkedik, a bolti árak esnek. De hát nem azért zsidó, a zsidó, hogy a valutával a nyereség lépést tartson! A valuta emelkedett. Kétszer annyit ér a korona, mint három hete. S mi történik a pult mögött? Az árak megint csak emelkedtek. Hogyan? Ezt is megokolják a mi drága rongyászaink. „Emelkedett a valuta a kivitel miatt, tehát drágább lesz a megélhetés.” Szóval, akár esik a valuta, akár emelkedik, mindig emeli a portéka árát a szatócshad. S mégis a gazda az uszoros, akinek a buzája fokozatosan olcsóbbodik, s két hét alatt kétszáz koronával esett. Vagy talán ez az a bizonyos

drágább élelem? Vagy végül azért is a gazdák a hibásak, ha a malmok és pékek a 2200 koronás buzából is olyan drágán adják a lisztet és a kenyeret, mint a 2900 koronásból?

Hiába! Miniszterelnök úr. Az ön által emlegetett tisztességes zsidókat előbb tessék tisztességre tanítani, illetve nem tanítani, mert azt sohasem tanulják meg, hanem tessék a törvény erejével tisztességre szorítani, majd azután talán, lehet arról csevegni, hogy kezét fogunk-e velük, de még akkor is nagyon óvatosan kell majd lennünk, nehogy úgy járjunk, mint a szücsi Csida bácsi, akit egyetlenegy kézfogással, paralizással 60 ezer korona erejéig beugrasztott a miniszter elnök úr által emlegetett „tisztességes zsidó”.

Hol itt a „jogrend”? Itt kell erős kézzel rendet teremteni és nem ott, ahol már ügyis túlságos sok van a „jogrend”-ből. Azután majd megnézzük, kit ereszünk át a sorompón. Ha rajtuk áll, egyet sem.

Az italmérések revíziója.

Nagy a riadalom Salamonéknál.

A kormány rendelete folytán már a pénzügyigazgatóságok megkezdtek az italméresi engedélyek revízióját. Már a tavasszal jelent meg a kormány rendelete a revízióra vonatkozólag, melyben a felülvizsgálás haladás nélküli megkezdését rendelte el. Időközben hiába sürgették maguk az érdekeltek is, a revízió egyre késelt. Végre több hónapi várakozás után most megkezdődött. Régi sérelme volt az italméréssel foglalkozó iparosoknak, hogy egyes cégek kezében 15—20—47, sőt 50 italméresi engedély is volt.

Úgy egyes fővárosi, mint vidéki sörözők egész tömeg engedélyt kaptak és ezek az általuk nyitott üzletben azután egy megbízottat tartottak, akinek csekély százalékos részesedést fizettek, aki alig tudott ebből a százalékból megélni. Ilyen körülmények között szó sem lehetett arról, hogy pincérek és más ebben a szakmában dolgozó iparosok önállósághoz juszanak, mert a pénzerős vállalatok elvtágták előlük az érvényesítés lehetőségét. Kifogásoiták még az engedély nélküli korcsnák nagy számát, mely a mai nehézkes intézkedések miatt egyre szaporodik. Az állam szempontjából is igen sürgős lett volna már régen az engedélyeknek felülvizsgálása, mert az engedélyesek között sok a személyi és nemzeti szempontból megbizhatatlan egyén.

A vidéki italméréssel foglalkozó iparosok pedig főképen arról panaszkodnak, hogy az engedélyek túlnyomó részben zsidók kezén vannak, akik ezt a lakosság kárára használják ki. Ezek és ezekhez hasonló számtalan panaszon van hivatva segíteni az italméresi törvény. A kormány lehetlenné akarja tenni, hogy az italméresi üzletekkel lánckerkeskedést folytassanak és segíteni azokon a lehetetlen állapotokon, hogy ma egy üzlet egy hónap alatt két-három gazdát is cserél.

Igen helyes a törvénynek az az intézkedése, hogy mindazoktól, akik 1900 december 31-ike után szerzték meg a magyar állampolgárságot, megvonja az engedélyt.

Tulajdonképpen a törvénynek ez a része okozott nagy riadalmat Salamonéknál, mert e szerint az ide betolakodott inséges galiciáner, akinek összes tudása csak annyi, mint lehet egy liter pálinkából kettőt csinálni; e szerint a törvény szerint rövid idő alatt elmehet a pokolba. Úgy hisszük azonban — a sok csalódás után — erre nem lesz szükség, mert ez a törvény írott malaszt marad.

Mivel jön az új pénzügyminiszter?

(—y.) Hát Uram! Istent! mivel is jönne mással, mint új adókkal. Ezt jelentette be előre. A bankóprést meg akarja állítani, de megindítja helyette az adóprést. Szép kilátások. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hol akar kotorászni a pénzügyminiszter Úr? A gazdáink zsebéből már alaposan kiforgatták, most már ha könyekig vájkálna is benne, nem talál ott mást, legfeljebb kenyérmorzsát. Hanem ajánlunk valamit, ha lesz bátorsága a pénzügyminiszternek hozzá. A hadimilliomosokon és a hadinyereségből származott vagyonokon még senki sem vágott eret. Ott még akadna az államnak mit a tejsze aprítani. Próbálja meg. Nem kell hozzá más, mint egy kis kurázszi és kinn leszünk az összes vizekből. Csak hogy ide bátorság kell és erős, edzett fül, amely nem reped meg a zsidóság gajdolóáatól, mert hogy összeröffenek, az bizonyos és rendeznek olyan „sodter purim” bált, amitől a gyöngye szívtek beadják a derekukat. Majd meglátjuk, mekkora meresszel rendelkezik Kállay? Ha azonban ő is mellé talál fogni és ő is a kiscgazdák zsebeit tapogatná, hacsak úgy véletlenül is, akkor ugyancsak szemben találja magát az ország földműveléséig, akit eléggé megkopasztottak már. Elvégre nem lehet egy emberről két bált leházní. Odanyuljon első sorban, ahol a teherviselésből vajmi keveset, a bőségből, a harcoslásból azonban annál jobban kivették a részüket. Csak bátorság, pénzügyminiszter úr! Bátorság!

Új adókat terveznek.

Kállay Tibor, az új pénzügyminiszter, rendbe akarja hozni az ország pénzügyi helyzetét. Látja, hogy a bankóprést odavezet, ahol ma Oroszország és Ausztria vannak. Éppen ezért elhatározott szándéka, hogy a bankóprést a lehetőségig csökkentse az államháztartás jövődelméte a legtermészetesebb úton: az állandó adótelekekből akarja fedezni. Miután az országnak ez idő szerint deficije van, ezt ezekkel az új adókkal akarja eltüntetni. Hogy melyek lesznek ezek az új adók, arról bemutatkozó beszédében fog nyilatkozni.

Hogyan akar valóját javítani Kállay?

Ma minden embert a pénz érteke izgat. Leszáll-e, vagy emelkedik? A pénzügyminiszter itthon természetes úton akarja megjavítani a pénzt: adók és kivetel útján. A kivetelnél úgy gondolja, hogy azokat a terményeinket kellene fokozni, melyekre talajunk és körülményeink külön is alkalmasak. Így a dohány kivetelét, azonkívül a bortermelést szeretné fokozni. Azt akarná, hogy a népet tanítsuk meg a többtermelésre, mert az igazi, természetes valutajavító szer.

Félt, hogy ennek a sokféle tervezésnek megint mi isszuk meg a levét.

A földváltás fizetését dec. 31-ig meghosszabbítják.

Tudvalevő, hogy a régi pénzügyminiszteri rendelet szerint a vagyonváltás fizetésének határideje december 7-ike volt. Eddig lehetett ugyanis 1000 koronás buzáron fizetni a váltást. Az új pénzügyminiszter tervezete szerint ez a kedvezményes áron való váltásfizetés december 31-ig meg lesz hosszabbítva. A gazdáknak ezzel egy jogos kívánsága teljesül, mert egyrészt eddig nem voltak tájékozva a földvagyonsváltás fizetésének módja és nagysága felől, másrészt még most nem áll elegendő pénz a gazdák rendelkezésére. A kedvezményes váltásfizetés kiterjed mindazokra, akik dec. 31-ig a váltás egész összegét, vagy annak legalább is 80 százalékát befizetik. Aki a be-

fizetést ezután elmulasztja, a mindenkori buzárnak megfelelő áron tartozik a váltástól lefizetni.

Ezer holdon felül természetben kötelesek vagyonváltást fizetni.

A törvény szerint az ezer holdon felüli birtokok természetben is leadhatják a vagyonváltást, ami azt jelentette, hogy a nagybirtok kénye-kedvére lett bízva, hogy pénzben akar-e fizetni, vagy természetben. Úgy látszik, kapzsiságukban mind az előbbi választotta, azért intézkedik a kormány a törvénytől eltérően, hogy az ezer holdon felül mindenki természetben köteles leadni a vagyonváltást. Az így nyert birtokok parcellázva lesznek.

LEGÚJABB.

Nemzetgyűlés.

(Folytatás.)

Tegnap az előadó felolvasta Binder Ferenc ezredes és Lorentz százados vallomását, most pedig én felolvasom a király magántitkárnak, Orovczényi Aladárnak vallomását, mely egyes dolgokat másképpen tüntet fel. Október 15-én parancsot kapott arra, hogy repülőgépet vásároljon, melyen a királyi pár Magyarországra visszatérhessen. Zürichbe ment az Astra repülőgép-gyárba, ahol a gépet meg is vásárolta és a gép árát, 50.000 frankot a berlini magyar követséghez fizette be. Azt hiszem — mondotta vallomásában —, hogy őfelsége visszatérése a magyar hatóságok intézkedésével függ össze és ép ezért fizettem be a repülőgép árát a berlini magyar követséghez. Somogyi István megállapítja, hogy a vallomásokból kitűnik, hogy esküfétel nem volt. Miniszteri listák ugyan voltak forgalomban, de kinevezésre csak akkor került volna a sor, ha a király Budapestre jön.

(Az ülés lapzártakor még tart.)

Olaszország hozzájárul a nagyhatalmak megegyezéséhez.

Bécs, dec. 10.

(M. T. I.) A New-York Herakd jelentése szerint Olaszország hozzájárult a nagyhatalmaknak a Kinára vonatkozó megegyezéséhez.

Németország gazdasági tönkretelése.

Bécs, dec. 10.

(M. T. I.) A Neue Freie Pressenek jelentik Washingtonból: Morach szenátor egyik hírlapiróval folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy Németország elpusztulása szakadéka döntené Európa közgazdaságát.

Földeladás.

A pápai határban, a huszárlaktanyától a második dűlőben 6457 □-öl, a Rohonczy-utcán 1376 □-öl és a Pokolfadombi dűlőben 3200 □-öl kitűnő minőségű

szántóföld

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad dr. Adorján Gyula ügyvéd Pápa, Deák Ferenc utca 4-ik szám.

HIREK.

— **Városi közgyűlés.** Pápa város képviselőtestülete f. hó 12-én, hétfőn délután 3 órakor közgyűlést tart, melynek fő tárgya az 1921. évi költségvetés tárgyalása lesz. Ezenkívül napirendre vannak még tűzve a következő fontosabb ügyek: a forgalmi adóval kapcsolatban 3 számtisztai állás szervezése, a lakásépítő orsz. bizottság leirata az állami kislakásokra új pályázat kiírása tárgyában, az élelmezési hivatal működése tárgyában kiküldött bizottság jelentése, Győr város átírata a városok anyagi helyzete dolgában.

— **December 13-án lesz a soproni népszavazás.** A nagykövetség értekezlete elhatározta, hogy a népszavazást legkésőbb dec. 13-án meg kell tartani.

— **Helgettes postafőnök.** A pápai posta megnövekedett forgalmára való tekintettel a soproni posta- és távüraigazgatóság Pápan helyettes postafőnöki állást rendszeresített, amelyre a hivatal egyik régi, kitűnő tisztviselőjét Szenthe Károly főfelügyelőt nevezték ki, ezzel is honorálni akarván az érdemeiket, miket a köz szolgálatában hosszú éveken át szerezett.

— **Mezőgazdasági alkalmazottak kitüntetése.** A m. kir. földművelésügyi miniszter Csepri Antal és Szakács Péter mezőgazdasági alkalmazottakat 500 K jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki. A jutalmakat december 26-án (s nem mint előbb közöltétek 11-én), karácsony másnapján d. e. 11 órakor a város-háza nagytermében egy kis ünnepség keretében fogják átadni.

— **Magyarszerdahely öreg bírójának aranylakodalmát ülte.** Kedves ünnepség játszódtott le november 27-én Magyarszerdahely község templomában. Árok István bacskai földműves tartotta öreg párjával az aranylakodalmát. Ünneplő ruhába öltözött rokonok, meghatott gyermekei és unokáinak nagy serege állta körül az oltárt, ahol a két öreg buzdó szíjvel adott halát Istennek 50 év sok-sok kegyelméért. A helybeli plebános megható beszédében köszöntötte fel az öreg párt és életüket példaképpel állította az egybegyűlték elé. Egyszerű földműves a jó öreg Árok István, igazi típusa — sajnos ma már kiveszőfélben levő — talpig becsületes, értelmes, szívből vallásos magyar polgárnak. Éveken keresztül mint bíró vezette faluját, s most őszhajú patriarchája az egész vidéknek. A polgárok és urak egyaránt ismerik és becsülik az öreg Árok Istvánt.

— **Népfőiskola nagykanizsán.** Az Országos Szabadoktatási Tanács támogatásával a nagykanizsai szabadoktatási titkárság december 1-i kezdettel népfőiskolai tanfolyamot szervezett, melyen mindenki ingyen tanulhatja meg a legszükségesebb történelmi, számtani, földrajzi és természetrajzi ismereteket. A tanfolyam célja az, hogy a magyar földműves, iparos kereskedő és munkásosztályt magasabb műveltséghez juttassa.

— **Dunántúli iparkiallítás.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Dunántúli Iparossegédmunka kiállításra posta útfán beküldött kiállítási tárgyak 50% kedvezményben részesüljenek. A kiállításra jelentkezett iparossegédeket ennél fogva figyelmeztetjük, hogy feladandó csomagjaik és a hozzájuk tartozó szállító levélre „Dunántúli Iparossegédmunka kiállítás, Győr” címezést irjanak, a szállító levélnek a tartalomra vonatkozó rovatában „kiállítási tárgy” jelzést használnak, azonkívül a szállító levél felső részére jegyeznek fel a következőket: „A 88813/1921. ker. min. rendelet alapján”. A vasuton történő szállításonkál szintén a fenti módon kell eljárni.

— **Natármegállapító bizottság Berzenczén.** A napokban Berzenczére érkezett a magyar-jugoszláv határkiigazító bizottság, amely Cree angol ezredes vezetése mellett több angol, francia, japán, magyar és szerb tisztből állott. A bizottság feladata, hogy a helyszínen tekintse meg a jelenleg a Zdala-pataknál húzódó országhatárt. Berzencze, Bélavár, Vizvár és Somogyudvarhely község lakossága küldöttségileg a bizottság elé járultak s kérték, hogy végleges határként a Zdala-patak helyett a legtermészetesebb határt, a Drávát jelöljék ki. Ugyancsak ezt kérték a Zdala és Dráva között elterülő Goia és Zdala horvát községek is. Ezen községek kifejezték még azon kérelmüket is, hogy a Berzenczén áthúzódó Dombó csatornának legalsó folyásánál is csatolják a területet Magyarországhoz, mert így a csatornát nem lehet kezelni s előfordulhat az az eset, hogy a csatorna miatt a víz elönti az egész vidéket. A bizottság a kívánásokat jegyzőkönyvbe vette. A lakosság bizik abban, hogy a határt kiigazítják.

— **Időjárás.** Európa északi és északnyugati részén enyhe és esős volt az időjárás. Az eső különösen a német partvidékeken és Lengyelországban esett, míg Franciaországban és az Alpok vidékén a hideg tartja magát. Hazánkban kevés hó esett, az is szórányosan. A régi hótakaró — mely olvadófélben van — Nagykanizsa vidékén a legnagyobb, hol 22 cm., Szombathelyen 12. Hégyészen 10, Kecskeméten 8 és Szegeden már csak 9 cm. Az idő boros. Változékony, enyhe idő várható.

— **Felhívás.** A veszprémi tanfelügyelőség értesíti a vármegye tanfőnökét, hogy az arcképes igazolványok megújítása iránti kérvények december hó 31-ig beadandók. Később beérkezett kérvényeket a tanfelügyelőség nem továbbítja.

— **Képkiallítás.** Gaál István, a harctéren megrokkant festőművész *f. évi december hó 11-én kezdődőleg d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig* a kaszinó nagytermében képkiallítást rendez. Képeit, melyek ára 800—1600 K között változik, áruba is bocsátja.

— **Az orvosi díjak.** Az országos orvos szövetség pápai csoportja a következő sorok közzétételére kérte fel lapunkat: Az országos orvos szövetség veszprémmegyei fiókja a múlt hó folyamán tartott választmányi ülésén hozott határozata értelmében — tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra — az orvosi díjakat mérsékelten felemeli a következőképen: A rendelés díja az orvos lakásán legalább 60 kor., a beteg lakásán 80 kor. Éjjel ezen díjak kétszerese számítandó. A háziorvos évi díja legalább 3000 kor. Közli velünk továbbá a szövetség, hogy az állami tisztviselők kedvezményes gyógykez. elését — újíévig — minden pápai orvos vállalja.

— **Az erdélyi állatok.** Erdélyben a legutóbbi vásáron a következő árakat érték el: Szarvasmarhák: Egy pár pirosmarha, két éves tulok: 1800 lei, gyenge öreg, sovány tehén 800 lei, öreg tarka, borjas tehén 1200 lei, egy pár jó bivaly ökör 3700 lei. Lóárak minőség szerint 700—2900 lei között váltokoznak. Serítés-árak: 3 és félhónapos kövér malac 140 lei, sovány serítés 70 kilogrammig 900 lei, kövér serítés 180—190 kilogrammonként 14 lei. A lei árfolyama ma 5 korona 60 fillér.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsitlavy Sándor.

Pápa, 1921. Főszerkesztő könyvnyomda.

Árutözsde.

A gabonapiacozn búzában és rozsbán igen csekély volt a forgalom, miután a budapesti málmok nem eszközöltek ma vásárlásokat, mindössze fedezeti vásárlások történtek. *Buzában* 2190—2210 koronás egységárban adtak el több waggont a feladó állomásokon 100 kilogrammonként.

A rozsz irányzata valamivel több volt, itt 1490—1500 koronás árak mellett adtak el néhány tételt a feladó állomásokról. Budapestien fekvő zabért 1525—1550 koronát kérnek, míg árpafélékben kínálat sem volt. *Morzsoltt kukoricából* eladtak 1800 koronával néhány waggont a feladó állomásokon.

Bécsbeni száz magyar koronáért 1275 osztrák koronát fizettek.

Tözsde.

Valuták:

Berlin: 265.	Newyork: 5:17.
London: 21:22.	Páris: 39:90.
Milánó: 22:65.	Prága: 5:95.
Budapest: 0'62 1/2.	Zágráb: 2:00
Varsó: 0:15.	Bécs: 0:16.
Osztrák bélyegzet: 0:10.	

Budapesti magánforgalom. Valuták:

Márka: 412.	Dollár: 758
Szokol: 900.	Lei: 570.
Osztrák korona: 12 1/2.	Lira: 3250.
Francia frank: 6100.	Dinár: 1100.
Napoleon: 2800.	Bécsi kifizetés 12.

Egy használt utazó-bunda és egy férfi télikabát eladó.

Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Eladó egy vasból való és egy cserépszemekből összerakható asztal-sparherd.

Megtekinthető Viasz-utca 15. szám alatt.

Hornyolt cementeserép

kapható

KUNT TESTVÉREK

építőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

TOCSIK ÉS MIKA

rőfős-üzlete PÁPA Fő-tér 21. szám.

Gyöles, vászon, siflon, kanavász, festett karton, női pamut- és gyapjuszövetek, barchet-árak, finom grenadinok, fejkendők stb., mindenféle rőfős-árak és különösen dús választék mindennemű férfi-szövetekben.

Szolid keresztény kiszolgálás.

Eladó egy kitűnő, jókarban levő **6 lóerős gőzlokomobil** bémulatos oleó árért. — Bővebbet **Esőka Antalnál** Borszöresdőkön. Vasútállomás: Devcester.

Jókai Mór utca 15. szám alatti emeletes ház

szabadkézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad oleó díjtételekkel és kedvező feltételekkel **tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, betöréss-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.**

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át

Igazgatóság:

Budapesten, IV., Fővám-tér 2., félem.

Főkirendeltségi székhelyek: Budapest, Győr, Dobozza. Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyíregyháza, Eger, Czegled, Kecskemét és Pápa.

Darálásához

Motorbenzin	Gépolaj
Motorhengerolaj	Gőzhengerolaj
Sárga gépszir	Gyanta
Csapágyfém	Gépszij
Ponyva	Varrószij
Zsák	Klingerit
Mérlegek	Asbest Pakolások

békebeli minőségben garanciával raktárról azonnal kaphatók

Hütter Vilmos

műszaki és gépkereskedőnél.

„Lister” angol motorok magyarországi képviselője.

PÁPA, Fő-tér 17. Telefon 121.

Ventilátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereleéseket, átalakításokat s mindentéle, szakmába vagy javításokat eszközölök. Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok.

Csevegők.

Fűző- és fűtőkészülékek.

Házitelefon.